

2570

66

24560

24561

24562

24563

24564

24565

24566

24567

84

p-24

Մայրե Ազատեալ

Երեսնամեկ տարեկան իմ անուն
հայտնի տեղի հասցեագրում և
տեղ հասցե ունեւոր: Երեսնամեկ
Քառասուն (կարգաւարտ և
կոնստ)

Երեսնամեկ տարեկան իմ անուն
հայտնի տեղի հասցեագրում և
տեղ հասցե ունեւոր: Երեսնամեկ
Քառասուն (կարգաւարտ և
կոնստ)

Բարեկ
սիրտ

Հրատ. Զարդարեան Իրաւուն Շարա Բանկ Թ. 4
Թատերական մատենադար Թիւ. 3

ՎԱՐՉՈՒԱԾ ՍԵՆԵԱԿԸ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԵԿ ԱՐԱՐ

Գրեց՝

Լ. ԵՒՈՆ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Ներկայացման արտօնութեան համար

գիմն՝ հեղինակին

Տպագր. Ս. Շիրինեան

Գաւիթ 1923

ԱՆԿԱՏԱՐ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

23571-43

Ա Ն Ձ Ե Ր Ը

ՕԳՍԷՆ	45 տարեկան
ԶԱՊԷԼ	Օգոստոսի կինը
ՄԱՐԿՈՍ	Սպասաւորը
ՍԻՐԱՆՈՅՇ	Սպասուհին

Քահանայ մը եւ Հոգաբարձու (Պ. Յովհաննէսեան)

(Վայելուչ սենեակ մը՝ խոր դուռ եւ սրբոցներ՝ տեսարանին աջ ու ձախ կողմը բազմոցներ՝ որոնց վրայ կը հանգչին նկարէն բարձեր. մինչ վարագոյրը կը բացուի, Օգոստոսը բազկաթոռի մը մէջ ընկղմած անշարժ կացութեան մէջ՝ իր հնգնուէր խոր ըլլալով՝ յաճախ բերնին խօստւածքի մը ձեւը կուտայ. կարն դադարէ մը յետոյ սրտիկով կ'աւելցնէ) :

Տեսիլ Ա.

ՕԳՍԷՆ ԵՒ ՍՊԱՍԱՒՈՐ

ՕԳՍԷՆ (Ներկեկելով). — Ես պաղարիւն կ'ընը չէ՞մ սիրեր, չէ՞մ սիրեր...

ՍՊԱՍ. (Մեկուսի). — Կ'երեւայ այս կ'ընը գործին չեկաւ...

ՕԳ. (Շարունակելով). — Զե՞մ սիրեր, չէ՞մ պօրեր, չէ՞մ սիրեր. հասկցա՞ր :

ՍՊԱՍ. (Մեկուսի). — Արդեօք ինձի՞ կ'ըսէ. (բարձր այտ, հասկցա՛յ, էֆէնտիս :

ՕԳ. (Բարկուրեամբ). — Ինչպէ՞ս :

ՍՊ. (Շուարած). — Այո՛, ո՛չ. սակայն ես ըսի որ բան չհասկցայ :

278655

ՕԳ. — Ուրեմն ինչո՞ւ էս հետաքրքրուիր հաս-
կընալ :

ՍՊ. (Մեղմօրէն). — Կարծեմ քիչ մը հասկցայ՝ ա-
նոր համար :

ՕԳ. — Ի՞նչ հասկցար :

ՍՊ. — Հասկցայ որ դուք չէ՛ք սիրեր :

ՕԳ. — Որո՞ւ :

ՍՊ. — Այդտեղը սոսկ չհասկցայ :

ՕԳ. — Եւ այդքանը դուն ուսկի՞ց լսեցիր. ան-
պատկա՞ռ, լի՛րբ, անզգա՞մ :

ՍՊ. — Մի՛ բարկանաք, էֆէնտիս, ալ ասիէ յե-
տոյ ձեր ըսելիքներուն խուլ կը ձեւանամ. ես ալ չու-
զեցի լսել բա՛յց...

ՕԳ. — Հայտէ՛, ինքզինքդ հաւաքէ և լաւ սուրճ
մը պատրաստէ ինծի :

ՍՊ. (Կանացի նման փեշերը հաւաքելով) :

ՕԳ. — Ծօ անպիտա՛ն, ի՞նչ կ'ընես :

ՍՊ. — Փէշերս կը ժողվեմ, էֆէնտիս :

ՕԳ. (Ոտի ելլել ձեւացնելով). — Հիմա քեզի կը
հասկցնեմ (սպասաւորը կը մեկնի. ապա առանձին շա-
րունակելով. — Եթէ ներողութիւն խի խնդրելու ըլ-
լայ, դարձեալ չի պիտի ներեմ զինքը... ո՛հ, հան-
գուցեալ կինս, ի՞նչպէս չարտասուեմ անոր հեզ ու
անձնուէր բնասորութեանը վրայ. իր քաղցրութիւնը՝
երջանիւթիւն մը կը համասփռէր շուրջը. և այս ա-
ներեսը ինծի հանգէպ ապերախտ դտնուի՝ զիս մօտիկ
ընել չուզէ, հետս չուզէ խօսիլ, արհամարհէ ու ատէ
զիս, քովէս փախչի՛. ո՛հ, ո՛հ, այլեւս չի պիտի սի-
րեմ զինքը, այնքան անուշ խօսեցայ, խրատեցի զին-
քը խօսքերով ու խօստովներով և այս ապերախտը
գլուխը ծռէ ինծի, իր էրկա՞նը... մանաւանդ իր ա-
մուսինին... և երբէք չի պիտի պաշտեմ զինքը...
ո՛հ, Աստուած իմ, այս ի՞նչ դժնդակ հարուածներ են

որ կը տեղան սրտիս. «Վա՛յ, սէրս իմ կուլայ հողւոյս
մէջ», պիտի մարիմ, հասէ՛ք, հասէ՛ք. (եղապառ
գետին կ իյնայ) :

ՍՊ. (Բեմին մէկ դռնէն միւսը վազելով). — Տիկ.
Ջապէլ, ձեր ամուսինը կ'երթայ կոր :

ՋԱՊ. (Ներսէն). — Մի՛ ձգեր զինքը (բեմ գալով)
ա՛հ, ի՛նչ կը տեսնեմ, արթնցի՛ր, սիրելի՛ ամուսինս
... ջո՛ւր, ջո՛ւր (կը բերեն). ո՛հ, կ'արթննայ իմ հող-
ւոյս հատորը :

ՕԳ. (Սրափելով). — Անգամ մը ևս կրկնէ այդ
բառերդ :

Ջ. — Պաշտելի՛ ամուսինս :

ՕԳ. — Ուրեմն կը սիրե՞ս զիս :

Ջ. — Ամբողջ սրտովս :

ՕԳ. — Ո՛հ, հանգուցեալ կնկանս նուիրական ըզ-
գացումները, այժմ՝ քու մէջդ ալ կ'զգամ. ներէ՛ ինծի,
սիրելի՛ս, որ յաճախ քու սիրտդ կը վշտացնէի :

Ջ. — Ատոնք պատահական բաներ են. հիմա ինծի
մօտիկ ըրէ, մէկդի թողունք այս անտեղի խօսքերը ու
քիչ մըն ալ մեր ամուսնութեան վրայ մտածենք, հե-
րիք է որ այսքան ատեն իրրեւ օտար ապրեցանք,
այժմէն սկսեալ պէտք է որ մեր միութիւնը հաւաստէ
պսակը.

ՕԳ. — Այդ պսակը ես վաղուց խորհած եմ (մը-
սածկոց) սակայն ինծի այնպէս կը թուի թէ՛ անակըն-
կալ դէպք մը վերի վար պիտի շրջէ մեր հողւոյ բո-
լոր ցանկութիւնները :

Ջ. — Ուսկի՞ց գիտես :

ՕԳ. — Պարզապէս ենթադրութեամբ :

Ջ. — Ես ալ ստոյգ կ'ըսես կոր հասկցայ. քեզի
քանի՛ քանի՛ անգամներ ըսեր եմ և դարձեալ կ'ըսեմ
որ այդ ֆալերուդ, ենթադրութիւններուդ, տեսիլնե-
րուդ գերին մի ըլլար, անոնք երկբայական կարծիք-

ներ են, որոնց մէջ ճշմարտութիւն երբեք գոյութիւն չունի:

ՕԳ. — Սակայն չեմ յուսար որ այս մեր սերտ միութիւնը անվթար տեւողութիւն մը ունենայ: Խնդրողոտներ պատ պիտի քաշեն մեր առջև, պիտի ուզեն խզել մեր միութիւնը, մանաւանդ պիտի գտնուին այնպիսի մարդիկ որ իրենց մարմաններուն գոհացում տալու համար զանազան միջոցներու պիտի դիմեն...

ՍՊ. (Ընդմիջելով խօսքը). — Պր. Օգսէն:

Զ. (Անտաքեր). — Սիրելիս, նախանձոտները մեզ տեսնելով պիտի տոջորին, իրենց քողերուն ծայրերէն շեղ նայուածքներ պիտի սեւեռեն մեր վրայ, ահա այս պիտի ըլլայ քու ենթադրած մէկ խոչընդոտը:

ՕԳ. — Եւ ինչպէս ալ ճիշտ գուշակեցիր:

ՍՊ. — Պր. Օգսէն:

ՕԳ. (Բարկուրեամբ). — Քիչ մը համբերէ, անամօթ... մանաւանդ այն անողոք մարդիկը, որ կ'ուզեն մեր սէրը եղծանել, այն ատեն ես իմ անգոր բազուկներովս պիտի խողովեմ անոնց ու չի պիտի թողում որ անոնց կեանքը երկարանայ, այլ պիտի դիմեմ այնպիսի միջոցներու...

ՍՊ. — Պր. Օգսէն:

ՕԳ. (Կրկնելով). — Այլ պիտի դիմեմ այնպիսի միջոցներու... որպէսզի անոնք ալ մեր սիրոյ մօայլութեան մէջ սննդանան:

ՍՊ. — Պր. Օգսէն:

ՕԳ. — Լուէ', անզգամ, մարդու մը խօսած ատեն չեն ընդմիջեր:

ՍՊ. — Էֆէ'նտիս, դուրսը մէկը եկեր ձեզ կ'ուզէ:

ՕԳ. — Գնա ըսէ որ թող քիչ մը համբերէ:

Զ. — Վերջապէս, սիրելիս, լաւ զիտեմ որ ձեր այդ արտայայտութիւնները անկեղծ են, մանաւանդ որ ձեր խօսուածքին մէջ կը խառնէք, ձեր եռանդը,

աշխուժութիւն մը, որ իմ սիրտս ալ կը կաշկանդէ ձեր ինքին, և սակայն, պր. Օգսէն, բան մը կայ որ զիս մեծ անհանգստութիւն կը պատճառէ:

ՕԳ. — Եւ ի՞նչ է ձեր անհանգստութեան պատճառը:

Զ. — Մտիկ ըրէք որ ըսեմ. ինչպէս որ զիտէք, 12 տարի կ'ըլլայ որ մենք առանց ամուսնութեան կ'ապրինք, քիչ թէ շատ մեզի ծանօթ այս զաղուծը, մանաւանդ այդ բաց բերան մարդոց ինչպէս խօսք պիտի հասկցնենք:

ՕԳ. — Դուք այդ մասին անհոգ եղէք, ես ձեզի շատ մը տեղեր ներկայացուցած եմ իբր իմ քոյրս և...

Զ. — Օ', այդ խաղառ խանգարեց մեր ամուսնութիւնը:

ՕԳ. — Ինչի՞ս խանգարեց, աւելի շտկեց. լսեցէք որ ըսեմ, մեր ամուսնութիւնը պիտի կատարուի այս տան մէջ մեր քահանային ձեռքով, ես երէկ Տէր Ռուբէնին հետ անձամբ տեսնուեցայ, նա այս գործը առանց առաջնորդարանին իմացնելու, ինք պիտի լուծէ, այն պայմանաւ որ պսակին համար պէտք եղած ծախսերը իրեն տրուի, (կը մտածէ) բայց...

Զ. — Ինչո՞ւ կը մտածես:

ՕԳ. — Կը մտածեմ՝ արդեօք սպասաւորէն ու սպասուհիէն ալ ծածուկ ընենք թէ ոչ:

Զ. — Օ', այն ատեն անկասկած պսակը ետ կը մնայ, անոնք մեր կնքահայրն ու կնքամայրը պիտի ըլլան. լաւ չէ՞ մտածումս:

ՕԳ. — Սքանչելի մտածումս:

ՍՊ. (Ներս գալով). — Պր. Օգսէն:

ՕԳ. — Զխովիս:

ՍՊ. — Մէկը եկեր ձեզ տեսնել կ'ուզէ:

ՕԳ. — Ըսէ որ կուգայ (սպասաւորը կը մեկնի): Ուրեմն սիրելիս, ես այս վայրկեանիս, կ'երթամ

կը դանեմ Տէր Հայրը ու պսակին համար պէտք եղած կարգադրութիւնները շուտով կը տեսնեմ (կը մեկնի) :

(ԶԱՊԷԼ ԱՌԱՆՁԻՆ)

(Քանի մը անգամ երբալ գալիս յետոյ) Աղնիւ, խոհեմ, համեստ, ուսումնական, քաղաքավար, բարեկիրթ, մանաւանդ փարթամ մարդու մը ի՞նչպէս ձեռքս չերկարեմ, ինչո՞ւ չի սիրեմ զինքը, քանի որ խնդրանքներս կ'ընէ առանց այլեւայլ պատճառներու, թէեւ նա տգեղ է՝ բայց և այնպէս լաւ բնաւորութեան տէր. յաճախ իր բաղձանքներուն գոհացում տալու համար հեռուէն կը ժպտիմ, մարմնայն տեսքը կը փոխեմ, աչքիս մէկը բաց ու միւսը դոց կը պահեմ, և նա այս ձեւակերպութիւններու չի կրնալով հանդուրժել, շարունակ հալածանքի կը մատնէ զիս, բայց ես դարձեալ միջոցով մը կը ճողոպրեմ իր ձեռքերէն... ինչ որ է, մինչև որ Տէր Հայրը դայ, պատրաստ ըլլամ պսակի արարողութեան (կը մեկնի) :

Տեսիլ Բ.

ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ ԱՌԱՆՁԻՆ

ՍԻՐ. (Ներս գալով՝ ամեն բան վերջացած համարելով). — Այլեւս չեմ կրնար համբերել, սիրտս բացէ ի բաց պիտի բանամ իր առջև, ինչ կ'ուզէ թող ըլլայ, բաւական է որ ես զինքը սիրած եմ, այսքան ժամանակ լուռ ու մունջ կենալուս պատճառը, այժմ կ'ստիպէ զիս որ ամէն ինչ խօսիմ. տիկինս ալ մասամբ տեղեակ է խնդրէն և նա խոտաւար իր ձեռքով կարգադրել այս գործը, (մեղմաւոր) սակայն այն կէտը կը շփոթէ զիս, արդեօք Մարկոս զիս կը սիրէ՞. եկողը կարծեմ ինքն է, դրանը ետին պիտի պահուըտիմ տեսնեմ ինչեր պիտի խօսի :

ՄԱՐԿ. (Յուսահատ). — Ո՛հ, աշխատանքի ալ չեմ կրնար տոկալ, (բազկասարած) ով աննման հրեշտակ... զթայ այլեւս... մի՛ տոջորեր սիրտ մը՝ որ զքեզ կը պաշտէ անհուն տենչով մը... այդ քու շեղ նայուածքներուդ մէջ կը կարգամ յաճախ մեր ապագայ երջանկութիւնը... Սիրանոյշ, ո՞րքան քաղցր է անոր եղանակաւորումը, անոր բարդ կազմութիւնը. (Սքալիւնով) բայց ի՞նչ կ'ընեմ ես, չըլլայ թէ մարդ տեսնէ զիս անկասկած խենդ մը կարծելով պիտի բացաղանչէ :
ՍԻՐ. (Մօտենալով). — Մարկոս, կը հաճի՞ս նշուտիւ վայրկեան մը :

ՄԱՐ. (Շուարած). — Ինչո՞ւ համար :

ՍԻՐ. — Նստի՛ր կ'ըսեմ քեզի, վասն զի կարեւոր խնդրի մը շուրջ կ'ուզեմ քեզի հետ լրջօրէն խորհրդակցիլ :

ՄԱՐ. — Պատրաստ եմ մտիկ ընելու :

ՍԻՐ. (Բացէ բաց). — Կարո՞ղ ես երջանկացնել զիս :

ՄԱՐ. (Շփոքած). — Ինչպի՞սի միջոցներով :

ՍԻՐ. — Նախ՝ կը ցանկամ հասկնալ՝ արդեօք կը սիրե՞ս զիս :

ՄԱՐ. — Խենդի մը պէս :

ՍԻՐ. — Ապացո՞յց :

ՄԱՐ. (Մեկուսի). — Ասիկա գործը բոլորովին խանդարեց. (բարձր) ի՞նչ կ'ուզես որ ընեմ :

ՍԻՐ. — Պիտի ընես այն՝ ինչ որ դուն անկարելի կը նկատես :

ՄԱՐ. — Հիմակուհիմա եկուր ընդունէ այս մասանին :

ՍԻՐ. (Մասը անցնելով). — Ո՛հ, որքա՛ն երջանիկ եմ հիմա :

ՄԱՐ. — Ա՛հ, բան մը կ'զգամ :

ՍԻՐ. — Այդ բանը ես ալ կ'զգամ. բայց հիմա հետեւէ ինծի որպէս զի քիչ մըն ալ կարեւոր նիւթերու շուրջ պարտէզը խօսակցիլնք :

ՄԱՐ. — Սիրով (դուրս կ'ելլեն) :

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՔԱՀԱՆԱՆ ԱՊԱ ՕԳՍԷՆ

ՏԵՐ ՀԱՅՐ (Առանձին բեմ գալով կը բարեւել). — Ողջո՞յն ձեզ. մարդ մարդ մարդաստանք չկայ եղեր, ես ալ ի զուր տեղը բարեւեցի. (կը նստի) լաւ կ'ըլլայ որ քիչիկ մը հանդէլմ, վասնզի հեռաւոր տեղէ մը հեռիտան կուգամ. թէև գալու համար հանրակառք կար՝ բա՛յց... Ընչ որ է, ներկայիս այս տան մէջ ամուսնութեան վերաբերեալ կարգ մը կնճռոտ խնդիրներ կան զորս ստանձնեցի՝ առանց առաջնորդարան իմաց տալու, դժբաղդաբար, եթէ այս միջոցներուն չզիմեմ, բերանս բաց՝ ամբողջ օրը օդ պիտի կլլեմ. քահանայ մը իրեն համար սեփական ուղեցոյց մը ունի, որով կրնայ անիկա յաճախ բարձր գումարներու տիրանալ. հիմա Պ. Օգոսէնը գտնենք ու պսակին համար պէտք եղած կարգադրութիւնները սրբադրենք. կարծեմ եկողը սպասաւորն է, հարցնեմ իրեն:

ՄԱՐ. (Տէր Հայր աջը համբուրելով). — Օրհնեցէ՛ք, Տէր Հայր:

ՔԱՀ. — Աստուած օրհնէ, զաւա՛կս, ո՛ւր է Պ. Օգոսէնը:

ՄԱՐ. — Կարծեմ (մտածելով) այո՛, կարծեմ տեղ զնաց, բայց Տէր Հայր, նախ կը տեսնեմ որ հանդըստութեան պէտք կ'զգաք. կը ծխէք երբէք:

ՔԱՀ. (Մերժելով). — Ո՛չ:

ՄԱՐ. — Սուրճ մը կը հրամայէ՞ք:

ՔԱՀ. — Ամե՛նեւին:

ՄԱՐ. Լէմօնա՞ւ:

ՔԱՀ. — Բնա՛ւ երբէք:

ՄԱՐ (Շարունակելով). — Ուրիշքի, զօնեաք, չամփանիա...

ՔԱՀ. — Աւելորդ ձանձրոյթ մի՛ ընէք:

ՄԱՐ. — Նուշ - անուշ:

ՔԱՀ. — Անհանգիստ մի՛ ըլլաք:

ՄԱՐ. — Ուրե՞մ:

ՔԱՀ. — Գոհ եմ ձեր առաջարկներէն:

ՄԱՐ. (Չայն առնելով). — Ոտքի ձայներ կուգան ականջիւ, կարծեմ տէրս է:

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՆՈՅՆ ԵՒ ՕԳՍԷՆ

ՕԳ. (Բարեւելով). — Նստեցէ՛ք, Տէր Հայր, անհանգիստ մի՛ ըլլաք:

ՔԱՀ. — Շնորհակալ եմ, զաւա՛կս:

ՕԳ. — Ամէն ինչ կարգին է, այնպէս չէ՞:

ՔԱՀ. — Այո՛, ամէն ինչ կարգադրուած է քացի մէկ բանէ:

ՕԳ. (Անմիջապէս). — Եւ այդ բա՞նը:

ՔԱՀ. — Իրաւունք մը որ ինծի պիտի յատկացուի, իբրեւ այս գործին հիմնադիրը:

ՕԳ. — Այո՛, այդ խօսքով իրաւունք ունիք, պսակէն՝ յետոյ կը կարգադրենք:

ՔԱՀ. — Ընդհակառակը, այդ սեռի խնդիրներ պսակէն առաջ կը կարգադրեն, որպէս զի յետոյ իրարանցումի ու փաթըրթըի տեղի չի տայ:

ՕՕ. — Անշուշտ:

ՔԱՀ. — Գիտէք, Պր. Օգոսէն, այս գործը զոր ստանձնեցի, դժուարին գործ մըն է:

ՍԳ. — Այդ ես գիտեմ:

ՔԱՀ. — Դժուար գործի մը արժէքը միշտ ի՛նչ կ'ըլլայ, զիտէ՞ք:

ՕԳ. — Ես ալ այդ կէտին շուրջ կը տատանիմ:

ՔԱՀ. — Տատանելու հարկ չկայ, արմատ բառ մըն է որ, պիտի ըսէի «սո՛ւղ» կ'ըլլայ, ես պարզ ու

ցփուն խնդիրներու համար դրամ տալու իսկ ըլլաք, կը մերժեմ, բայց այս դործը, անվախ, աներկիւզ, առանց վարանելու, տատամսելու, չափելու և չափ-
չըփելու կատարելու համար այնպիսի գումար մը պիտի տաք, որ այս բոլոր սոսկումները հեռացնէ ինձմէ:

ՕԳ. — Կուիւ ընելու չենք ես, Տէր Պապա:

ՔԱ. — Կուիւ ընելու հարկ չկայ, քանի որ դործի մը իսկական արժէքը ակներեւ է:

ՕԳ. — Շատ լաւ, ուրեմն քանի՞մը կը գոհանաք:

ՔԱ. — Կը հաճի՞ք թուղթ և մատիտ երկարել:

ՕԳ. — Սիրով (կ'երեւի գումարը բարձրացնել պիտի ջանայ) հրամեցէք:

ՔԱ. — Այս ըրի անոր համար որ դուք ալ գիտ-
նաք ձեր հաշիւները. ուրեմն սկսինք. առաջին, այս դործը զոր ստանձնեցի, կ'արժէ 100 ոսկի:

ՕԳ. (Բացազանցելով). — Օ՛, օ՛, շատ բարձրա-
ցաք:

ՔԱ. — Համբերեցէք քիչ մը տակաւին, ասիկա գումարին մէկ մասն է. եկեղեցիէն մինչև հոս գալս
ինքնաշարժով՝ կ'արժէ հինգ ոսկի, հինգ ալ մեկնելը՝
10ը. հարսանիքը եթէ եկեղեցին կատարելու ըլլայիք
որքա՞ն պիտի վճարէիք, ենթադրենք 20 ոսկի. այն
գումարը որ պտակէն յետոյ պիտի տաք ինձի իբրեւ
յոգնութեան վարձք, կը գրեմ 5 ոսկի, 2 ալ լուսա-
րարին՝ կ'ընէ 7: Հարսանիքի շաքար առած էք:

ՕԳ. — Կարծեմ մտադիր չենք առնելու:

ՔԱ. — Երկու տուփ ալ հարսանիքի շաքար որ
կ'արժէ մէկ ոսկի, ընդհանուր գումարը կը հասնի 150
ոսկի գեղջով միասին և կանխի՞կ:

ՕԳ. — Կանխի՞կ. 150 ոսկի՞ հիմա ձեզի պիտի տամ:

ՔԱ. — Եւ ի՞նչ կայ այլափոխուելու:

ՕԳ. — Ոչի՛նչ. բայց Տէր Հայր, ինձի այնպէս կը
թուի որ այս գումարը քիչիկ մը շատ է:

ՔԱ. — Ես ալ քիչիկ մը շատ ըրի, որպէս զի
ան ալ յոգնութեան վարձքը ըլլայ:

ՕԳ. — Կրնա՞ք բաւական մը իջեցնել:

ՔԱ. — Բաւական մը չեմ կրնար իջեցնել:

ՕԳ. — Ուրեմն քովէն քիչ մը կտրեցէք:

ՔԱ. — Եթէ քովէն կտրելու ըլլամ, այն ատեն
հարկ պիտի ըլլայ ամբողջ դրամը ծովը նետել, քանի
որ գումարը իր բուն արժէքը կը կորսնցնէ:

ՕԳ. — Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընենք հիմա, հաստատ
որոշում մը:

ՔԱ. — Ձքեղ սիրելուս համար հայտէ եկուր 150
ոսկի տուր:

ՕԳ. — Տարօրինակ երեւոյթ. բայց Տէր Հայր,
ոչ մէկ փոփոխութիւն չի մտցուցիք:

ՔԱ. — Ի՞նչպէս չի մտցուցի, տակաւին լուսա-
րարին և ժամկոչին իրաւունքները նկատի չեմ առած:

ՕԳ. — Իրաւունք չունիք առնելու, քանի որ ա-
նոնք ներկայ չեն:

ՔԱ. — Բայց չէ՞ որ ամբողջ դործը վրաս բեռ-
ցուցի. (յուսանաւ) օ՛ֆ, ի՛նչ կ'ըսէք, Պր. Օգոսէն, որ
ձեզ պէս ազնուական, մանաւանդ փարթամ մարդ մը
սակարկութեան խնդիրներով զբաղի. ես զձեզ իմ ա-
ռաջին կարծիքովս չափազանց առատաձեռն գիտէի,
բայց և այնպէս հիմա ներկայ կարծիքս բոլորովին
խտոր կը համեմատի միւս կարծիքիս հետ:

ՕԳ. — Եւ դուք, Տէր Հայր, ձեր առաջին կար-
ծիքին նայելով ըսիք այս գումարը, այնպէս չէ՞:

ՔԱ. — Ընդհակառակը, առջի կարծիքիս հետ
երբ համաձայնութիւն կ'ընէի, այն ատեն ներկայ գու-
մարը կրկնապատկուած պիտի ըլլար, այսինքն հիմա
ինձի 250 ոսկի պիտի տայիք:

ՕԳ. — Օ՛, օ՛, ի՞նչ կ'ըսէք, Տէր պապա, զիս
պիտի խենդեցնէ՞ք դուք:

ՔԱ. — Զաւա՛կս, այս յետին առաջարկած գու-

մարտ երբէք կապակցութիւն չունի մեր սակարկութեան հետ, վասն զի մեր խօսքը 150 ոսկիին շուրջ կը դառնայ. կը տեսնենք ուրեմն, որքա՞ն խեղճ ու կրակ մնաց միւս դրամին քով:

ՕԳ. (Փայտելով). — Վերջապէս զիս համազեցիք:

ՔԱՀ. — Զաւա՛կս, ես եկեղեցւոյ պաշտօնեայ մըն եմ, որ բովանդակ մարդկութիւնը սիրած է զիս. ես մարդը իրաւացի փաստերով կը համոզեմ և կարծեմ դուք ալ կ'զգաք այդ:

ՕԳ. — Զգալուս համար է որ այժմ պիտի տամ այսքան դրամը. (մտածելով) ի՞նչ պիտի ըսէի, Տէր հայր, կ'ուզէի որ կէսը հիմա բերեմ:

ՔԱՀ. — Ինչպէս որ կ'ուզէք, միայն ձեզմէ պիտի խնդրէի որ ամբողջ հաշիւը ներկայ ժամուս մաքրէիք:

ՕԳ. — Ուրեմն ներեցէք վայրկեան մը (կը մեկնի):

ՔԱՀ. — Ներեալ է. (ձեռքերը շփելով) բաւական ալ յոգնեցայ՝ մինչև որ ջիղերը զգայուն դարձուցի, և բաւական ալ ընդդիմացաւ շունչանորդի մարդը. ո՛հ, երանի՜ թէ կնկանս չիմացնէի հարսանիքի մեկնիլս, քանի որ ծածուկ պիտի ըլլայ բոլորէն, և այսօր ալ ժողովք ունինք, կրնայ ըլլալ որ զիս փրնտաւորու համար մեր տունը երթան և կինս հարցափորձեն և նա ստիպուած բացէ ի բաց պիտի ըսէ իմ ուր ըլլալս, քանի որ իրեն անձամբ չեմ պատուիրած. վա՛յ, հապը կ'լլեցինք:

ՕԳ. (Բեմ գալով). — Կլածը ի՞նչ է արդեօք, (բարձր) հաւաստիկ, 10, 20, 30, 40, 50, 50 ալ 100, 50 ալ՝ 150:

ՔԱՀ. (Մեկուսի). — Հաւատա՞մ արդեօք, (բարձր) այո շատ ճշմարիտ է, ուրեմն շուտով անցնինք պատկի արարողութեան:

ՕԳ. — Այո՛, ամէն ինչ հիմա վերջանալու է և կարծեմ եկողը Տիկ. Զապէլն է:

Տեսիլ 2.

ՆՈՅՆՔ ԵՒ ՏԻԿ. ԶԱՊԷԼ

ԶԱՊ. (Զեռք կը համբուրէ):

ՔԱՀ. — Աստուած օրհնէ, աղջիկս, բայց պր. Օգոէն:

ՕԳ. — Հրամմեցէք, Տէր Հայր:

ՔԱՀ. — Օրիորդը ձեր քոյրը չէ՞ր միթէ:

ՕԳ. — Այո՛, ասկէ առաջ քոյրս էր, բայց այժմ կինս պիտի ըլլայ:

ՔԱՀ. — Կարելի՞ բան է:

ՕԳ. — Չէ՞ որ համաձայնեցանք:

ՔԱՀ. — Այո, բայց քոյր և եղբայր անկարող եմ պատկել, վասնզի կը վախնամ Տէրովմէն:

ՕԳ. — Սխալ հասկցաք, Տէր Հայր, օրիորդը քոյրս ըսի ըսելով մի կարծէք որ ճշմարիտ քոյրս է. զինքը քովս պահեցի մինչև որ պատկուինք:

ՔԱՀ. — Սանկ չըսէ՞ք որ հասկնամ, ուրեմն ոտքի ելէք (շուրջը դիտելով) բայց մ'ըր է կնքահայրը:

ՕԳ. — Այո՛, կեցէք որ կանչեմ, (դռնէն) Մարկոս:

ՄԱՐԿ. (Բեմ գալով). — Հրամմեցէ՛ք, տէ՛ր իմ:

ՕԳ. — Վրայի վերարկուէ շուտով հանէ որպէսզի մեզի կնքահայր պիտի ըլլաս:

ՄԱՐԿ. (Մեկուսի). — Բաղդս ժպտիլ սկսաւ (բարձր) զլիսուս վրայ (կերքայ կուգայ):

ՔԱՀ. — Ուրեմն կ'սկսիմ (առանձին կը շարունակէ. քիչ յետոյ դուռը կը զարնէ):

ՔԱՀ. (Բնդիտելով). — Ո՞վ կը կարծէք որ ըլլայ:

ՄԱՐԿ. — Կարծեմ կաթնափաճառն է:

ՕԳ. — Ուրեմն դնա բաց:

ՔԱՀ. (Շարունակելով):

Տեսիլ Է.

ՀՈԳՍԱՐԱՐՁՈՒ. (Ներս կը մտնէ բարկութեամբ). — Կեցի՛ր, Տէր Հայր, մինչեւ ե՞րբ այսպէս պիտի շարունակես յոռի ընթացքդ. գիտցած ըլլաւ որ այս անգամ ազատուած չունիս մեր ձեռքէն. պիտի վտարենք քեզ իբրեւ եկեղեցւոյ անարժան պաշտօնեայ, արգարացման համար երբեք պատճառներ մի փնտռեր, վաւերացի արդարութիւնը այս անգամ իր ճշմարիտ վիճակով իրենեան բերաւ, (Միւսներուն) իսկ դուք, պր. Օգոստէն, քանի որ մտածեր էիք ձեր ամուսնութիւնը ծածուկ կատարել, կրնայիք երկտողով մը մեզի խմացնել նախ քան այս գարշելի միջոցներու ձեռնարկելէ. այժմ ամէն ինչ վերջացած է, եթէ կը փափաքիք ձեր ամուսնութիւնը օրինաւոր կերպով կատարել, հետեւեցէք մեզի, որպէսզի այս անպատեհութեան համար պէտք եղած կարգադրութիւնները տեսնելէ յետոյ, խելոյն կ'անցնինք ձեր պսակին:

ԶԱՊ. — Այո՛, այդպէս ընելու է:

ՔԱՀ. — Բայց, պր. Յովհաննէսեան, ուսկի՞ց գիտէք որ...

ՅՈՎ. (Ընդմիջելով). — Նոյն՝ ձեր կիներ մանրամասնօրէն ինձ տեղեկացուց և մինչեւ յաջորդ փողոցը ինձ հետ ընկերացաւ տունը ցոյց տալու համար:

ՕԳ. — Ուրեմն Պր. Յովհաննէսեան, ժամ առաջ վերջանար այս գործը:

ՅՈՎ. — Այո՛, հիմա հետեւեցէք մեզի: (Բոլորը մեկանց դուռն կ'ելլեն):

Տեսիլ Ը.

ՄԱՐԿՈՍ (Մեկուսի). — Ահ, ո՞ւր է Սիրանը, ժամ մըն է իր հետքը կը փնտռեմ և չեմ կրնար գտնել, չեմ յուսար որ զիս լքած ըլլայ, վասն զի...

(Սիրանը նամարելով) Ի՞նչպէս, դուն այստե՞ղ ես, երկու ժամ է շոշորթդ կը փնտռէի. վեր վար բոլոր սենեակները փնտռեցի, էն վերջը ստիպուեցայ խոհանոցին քովի դրան դիմել և ահա դէմս ցցուեցար:

ՍԻՐ. — Ի՞նչ է պատճառը զիս փնտռելուդ:

ՄԱՐ. — Պատճառն այն է որ... Այո՛, պատճառն այն է որ... (մեկուսի) Ի՞նչ պիտի ըսէի, խելքս ալ էի գործեր. (Բարձր) պատճառն այն է որ...

ՍԻՐ. — Ի՞նչ ըսել կ'ուզես:

ՄԱՐ. — Ահ, եթէ կարենայիր գիտնալ...

ՍԻՐ. — Գիտես որ ես մինչեւ այսօր քու խօսքերէդ երբեք չեմ շեղած, ըսէ ինչ որ պիտի ըսես և ես պատրաստ եմ գործադրելու:

ՄԱՐ. — Աճապարէ՛ ուրեմն, տիկինը և պարօնը եկեղեցի գացին իրենց պսակը կատարելու, չո՛ւտ շարժէ, քանի առիթը պատշաճ է:

ՍԻՐ. — Բայց մեր պսակը:

ՄԱՐ. — Մեր պսակը մինչեւ հիմա վերջացած կ'ըլլար, եթէ հապճէպով շարժէիր: Օ՛ն, պատրաստ ես մեկնելու:

ՍԻՐ. — Այո՛, կազմ ու պատրաստ:

ՄԱՐ. — Ուրեմն ձեռքդ տուր որ շուտով ներկայանանք (կը մեկնին):

(Վարագոյր)

Վ Ե Ր Ջ

